

ชื่อเรื่องการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร
ในระคับไร่นาขนาดเล็ก บริเวณตำบลปัว อำเภอปัว
จังหวัดน่าน

ชื่อผู้เขียน นางดวงใจ เนตรทิพย์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ	กรรมการ
อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ วิทยากัก	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงสถานการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต (2) ศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ของเกษตรกรเกี่ยวกับชนิด ประสิทธิภาพ และผลกระทบ พิษภัยของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ที่มีต่อสุขภาพของเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม (3) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร (4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับชนิด ประสิทธิภาพของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช กับพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของที่ถูกต้องของเกษตรกร และ (5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ความเข้าใจ ผลกระทบและพิษภัยของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช กับพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องของเกษตรกร

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เกษตรกรตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 140 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการแจกแจงไขว้ค่าตัวแปร สถิติทดสอบ คือ ไค-สแควร์ (Chi-Square)

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิด ประสิทธิภาพ ผลกระทบ พิษภัยของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชถูกต้องในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิด ประสิทธิภาพ ของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ไม่มีผลต่อ พฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้อง ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับผลกระทบและพิษภัยของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีผล ต่อพฤติกรรมการใช้สารเคมีที่ถูกต้องของเกษตรกร ในด้านแหล่งความรู้เกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่สำคัญของเกษตรกร คือ สื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โทรทัศน์ และสื่อบุคคลที่สำคัญคือ เจ้าหน้าที่การเกษตรของรัฐและเพื่อนบ้าน

สำหรับสถานการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้สารสกัดจากพืชเพื่อทดแทนสารเคมีกำจัดแมลง โดยเห็นว่า การใช้สารสกัดจากพืชมีขั้นตอนยุ่งยาก และไม่มั่นใจว่าใช้แล้ว จะได้ผลดีเท่ากับสารเคมี

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งนี้คือภาครัฐควรประสานงานกับเอกชนในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยปรับปรุงเนื้อหาให้ครอบคลุมทั้งประโยชน์ และโทษของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชต่อผู้ใช้ ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก เทคโนโลยีชีวภาพ หรือการป้องกันกำจัดศัตรูพืชวิธีอื่นๆ ให้แก่เกษตรกร ชาวชน โดยวิธีการติดต่อสื่อสารผ่านทางสื่อมวลชน สื่อบุคคล และการไปทัศนศึกษา นอกจากนี้รัฐบาลควรมีมาตรการควบคุมการนำเข้า สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านภาษีนำเข้าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยการกำหนดความร้ายแรงของสารเคมี หากมีพิษรุนแรงต้องจ่ายภาษีสูง มีการตรวจสอบติดตามร้านค้าที่จำหน่ายสารพิษที่ผิดกฎหมาย โดยให้อำนาจทางกฎหมายแก่เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล เพื่อให้ทราบข้อมูลอย่างแท้จริงและรัฐควรมีมาตรการควบคุมการโฆษณาขายสินค้าประเภทสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ไม่ให้เกิดจากความบังเอิญและชักจูงให้เกษตรกรใช้กันมากขึ้น โดยให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายบอกถึง ผลกระทบ และพิษภัยของสารเคมีต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกษตรกรรับรู้ถึง ผลกระทบและพิษภัยของสารเคมีต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การใช้เป็นไปอย่างถูกต้อง และระมัดระวังยิ่งขึ้น

Independent Study Title	Pesticide Uses of the Small Farm Holding Farmers in Tambon Pua, Amphoe Pua, Changwat Nan.	
Author	Mrs. Duangjai Netrathip	
M.A.	Man and Environment Management	
Examining Committee	Assoc. Prof. Prayad Pandee	Chairman
	Prof. Dr. Manat Suwan	Member
	Lect. Dr. Chusak Wittayapak	Member

Abstract

This research has five purposes namely; (1) to study the situation of present and the future trend of chemical use to protect crops and exterminate crop pests by the farmers; (2) to study the level of knowledge and understanding of the farmers about kinds, efficiency, and dangers of chemicals on the farmers, health, consumers and environment; (3) to study farmers behavior's in using chemicals; (4) to understand the correct relationship between farmer behavior and their knowledge and understanding; and finally to understand the relationship between a knowledge and understanding of the effects and dangers of chemicals with the behavior of chemical use.

This study is a survey research of 140 farmers in Tambon Pua, Amphoe Pua, Changwat Nan. Information was collected by interviewing household heads using interview schedules. The information was analyzed statistically, including frequency,

percentage, average, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation Coefficient, and Chi-Square.

It was found that most farmers had moderate knowledge, and understanding about kind, efficiency, effect and correct behavior of using chemicals. Knowledge and understanding of the kind and efficiency of the chemicals had no effects on correct behavior of chemical use by the farmers, at the level significance 0.05 . But, knowledge and understanding effects of the chemicals on farmers and environment had effects on correct behavior using chemical of farmers. The most important source of knowledge about chemicals for farmers was the media, especially television and individuals such as government officials, neighbours. Most farmers could not avoid using of chemicals and did not have experience of making herbal extracts to repel insects because they felt it took a complicated and difficult process to make, and they did not believe it would work as well as chemicals.

The recommendations from this study are as follows. First, the government should coordinate with the private sector in order to spread knowledge about chemical use by improving the information to include both benefits and dangers of chemical use to the user, consumer and environment, including the dissemination of knowledge about integrated agriculture, alternative agriculture, the diversity of technology or other methods of pest control to the farmers and youth by coordination with the media, individuals and study tours. Besides, the government should set the standards to control the import of chemicals which are actually enforced, especially import taxes with the highest rates being applied to the most dangerous chemicals. Also, there should be inspections of stores which illegally sell chemicals, monitored

by Tambon, Amphoe and Changwat agricultural officials, which should be given the authority, in order to get the accurate information, The government should have standards for controlling commercial advertising, so that it does not overstate the truth, or mislead the farmers into using more and more chemicals, forcing the chemical producers and distributors to inform the farmers about the effects and dangers of chemicals to the environment, so that they will be more careful when they use chemical.